

Very Special Arts

Πήγα και είδα στο “Ρεξ” (Εθνικό Θέατρο) μια παράσταση των *Φοιτητών* του Γρηγ. Ξενόπουλου, έργου γνωστού, που δεν έχει όμως και πολύ βάθος. Δεν φταίει κανείς άλλος από τον Ξενόπουλο. Γι’ αυτό ο σκηνοθέτης το μετέτρεψε σε μουσικοχορευτικό έργο. Αλλά η παράσταση είχε κάτι σημαντικό, που το ξεχώριζε από όλες τις άλλες: όποιος θεατής ήθελε, έπαιρνε ένα ασύρματο ακουστικό σύστημα, από εκείνα που χρησιμοποιούνται για διερμηνείες στα συνέδρια. Το σύστημα λέγεται **μια φωνή στο αυτί σου** και λειτουργεί ως εξής: Στα διάκενα των διαλόγων και των τραγουδιών μια φωνή σου εξηγεί τι συμβαίνει, ποιος μπαίνει σιωπηλά, τι φοράει, ποιος του κάνει νοήματα, πόσα πρόσωπα αποτελούν μια ομάδα πάνω στη σκηνή (π.χ. στο έργο αυτό ομάδες φοιτητών ή αρσακειάδων) κλπ. Πριν από την παράσταση ακούει κανείς στο αυτί του πληροφορίες για το θέμα του έργου, για την εποχή του, για το συγγραφέα, για το σκηνικό, για τους παράγοντες της παράστασης.

Ο Φάρος Τυφλών της Ελλάδος, το Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών και άλλοι φορείς είχαν ειδοποιηθεί και έτσι η αίθουσα (την ώρα μιας κανονικής απογευματινής παραστάσεως) είχε πολλούς τυφλούς. Έβαλα και εγώ το ακουστικό στο αυτί μου και διαπίστωσα ότι η κατανόηση και η απόλαυση της παράστασης αυξάνεται. Αυτό είναι ουσιώδες, ιδίως για εκείνους που έχασαν την όρασή τους από πολύ μικρή ηλικία και δεν είχαν δει ποτέ στη ζωή τους θέατρο και συνεπώς δεν μπορεί η φαντασία τους να αναπληρώσει το οπτικό μέρος που χάνουν βάσει αυτών που ακούνε. Έτσι μπορεί στο εξής κάποιος, που είχε παραιτηθεί από την παρακολούθηση θεάτρου, να αρχίσει να πηγαίνει βοηθούμενος από την συμπλήρωση που θα κάνει το σύστημα, αν εφαρμοσθεί σε μερικά θέατρα και στη χώρα μας, όπως γίνεται σε μερικές ευρωπαϊκές χώρες. Και θα έχει εμπλουτίσει τη ζωή του στον τομέα της τέχνης και θα έχει πλησιάσει κατά ένα βήμα το ζητούμενο: **πιο πολλή συμμετοχή σε όλα, καλύτερη ποιότητα ζωής**. Ακριβώς γι’ αυτό η **Κα Ιφιγένεια Μπενάκη**, Θεατρολόγος, Κοινωνική Λειτουργός και Γενική Γραμματέας της εταιρείας Very Special Arts – Hellas, αποφάσισε να σπουδάσει το σύστημα στο Λονδίνο και να αρχίσει να το εφαρμόζει στην Ελλάδα ελπίζοντας ότι και άλλοι θα θελήσουν να το μάθουν και να βοηθήσουν σε ένα έργο, του οποίου η αξία και η χρησιμότητα είναι αναμφισβήτητη. Ήταν η ίδια που –κρυμμένη στα παρασκήνια του Ρεξ– σχολίαζε στο μικρόφωνο κάπου κάπου τα συμβαίνοντα επί σκηνής με κατάλληλο τρόπο και ακουόταν μόνο από όσους φορούσαν το ακουστικό. Π. χ. στη σκηνή του γάμου στην αρχή του έργου *Φοιτηταί* άκουγε κανείς τα εξής:

“Είναι μια μεγάλη πολυτελής αίθουσα στολισμένη σε στυλ Μπέλ Επόκ. Μεγάλοι πολυέλαιοι κρέμονται από την οροφή. Όλοι οι άλλοτε φοιτητές - φίλοι του γαμπρού φορούν φράκο, ενώ οι κυρίες (παλιές Αρσακειάδες) φορούν εντυπωσιακές τουαλέτες και φαρδειά καπέλλα... Το ζεύγος χορεύει...”

Η μη κερδοσκοπική οργάνωση Very Special Arts ιδρύθηκε το 1984 στις Ηνωμένες Πολιτείες με σκοπό να εμπλουτίσει τη ζωή των ατόμων με ειδικές ανάγκες με ευκαιρίες για καλλιτεχνική δημιουργία. Με πρωτοβουλία της Εταιρείας Προστασίας Σπαστικών σχηματίστηκε το 1988 η πρώτη επιτροπή Very Special Arts στην Ελλάδα, όπου συμμετείχαν εκπρόσωποι από τον κόσμο της τέχνης καθώς και από τους διάφορους χώρους της αναπηρίας. Το 1990 συστάθηκε η μη κερδοσκοπική Αστική Εταιρεία με ελληνική επωνυμία: Ελληνική Εταιρεία Καλλιτεχνικών Προγραμμάτων Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες.

Σύνθημα της Εταιρείας: Η ΤΕΧΝΗ ΞΕΠΕΡΝΑ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΦΥΣΙΚΟΥΣ ΦΡΑΓΜΟΥΣ ΚΑΙ ΕΝΑΙ ΜΙΑ ΓΛΩΣΣΑ ΠΟΥ ΟΛΟΙ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΜΙΛΗΣΟΥΜΕ

Ειδικότερα στην Ελλάδα η Εταιρεία μεταξύ άλλων δραστηριοτήτων:

- Διερεύνησε τα καλλιτεχνικά προγράμματα και τα talέντα που υπάρχουν στην Ελλάδα και προσπάθησε ν’ αποτελέσει το συνδεδετικό κρίκο ανάμεσά τους.
- Οργάνωσε μαζί με τη Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς το πρώτο καλλιτεχνικό πανηγύρι ατόμων με ειδικές ανάγκες στην Ελλάδα, *ΤΟ ΝΗΜΑ ΤΗΣ ΑΡΙΑΔΝΗΣ*.
- Το Ελληνικό Θέατρο Κωφών αντιπροσώπευσε με ιδιαίτερη επιτυχία τη χώρα μας στο διεθνές φεστιβάλ της VERY SPECIAL ARTS INTERNATIONAL στην Ουάσιγκτον.
- Στέλεχος της VERY SPECIAL ARTS HELLAS τιμήθηκε με υποτροφία της ΕΟΚ και Έλληνες καλλιτέχνες εξέθεσαν έργα τους σε διεθνείς εκθέσεις.
- Καθιέρωσε με την βοήθεια της Γεν. Γραμματείας Νέας Γενιάς το θεσμό των **ετήσιων καλλιτεχνικών εργαστηρίων** σε Ειδικά Σχολεία και Κέντρα Αποκατάστασης, τα οποία και λειτούργησαν κανονικά.
- Οργάνωσε τις **παραστάσεις**: 1. *ΩΡΑ ΓΙΑ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ* στο Θέατρο του Κολλεγίου Αθηνών με συμμετοχή πέντε ελληνικών ομάδων και του μουσικού συγκροτήματος HEART ‘N SOUL του Λονδίνου. 2. *ΜΑΣΚΕΣ* στο Θέατρο ΡΕΞ με έξι ελληνικές ομάδες και την χορευτική ομάδα του Κέντρου Δημιουργ. Αποκατάστασης Μόσχας. 3. Το *Δίλημμα της Αριάδνης* με τη **Μουσικοθεατρική Ομάδα** της Εταιρείας στην πλατεία Αριάδνη.
- Διοργάνωσε **Πανελλήνια Έκθεση Καλλιτεχνών** με ειδικές ανάγκες, **αρχείο καλλιτεχνών**, ομάδα **βίντεο** κ. ά.